

Delårsrapport 2025

Socialnämnden

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
NÄMNDENS ANSVAR	1
HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	2
MÅLPROGNOS	3
SAMMANSTÄLLNING AV MÅLPROGNOS	3
HÖG KVALITET	3
STOR VALFRIHET	4
HÖG ATTRAKTIVITET	4
HÖG EFFEKTIVITET	5
HÅLLBAR UTVECKLING	6
PERSONAL	7
EKONOMI	7
DRIFTREDOVISNING	8
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	10
VOLYMER	12
ALLA PROGNOSEER	14
INVESTERINGAR	15
RISKER	15
EKONOMISKA RISKER	15
RISKER FÖR VERKSAMHET	17
OMVÄRLDSRISKER	17

Inledning

Efter det första halvåret 2025 bedöms den sammantagna prognostiserade måluppfyllelsen för socialnämnden vid året slut som god. Det kan konstateras att nämnden bedriver ett aktivt arbete för att bidra till måluppfyllelse på samtliga mål och flera mål bedöms redan som delvis uppfyllda. Med målen som riktning har socialnämndens verksamheter under första delen av 2025 arbetat för att stärka kvaliteten och tillgängligheten i den service och de insatser som ges till Danderyds kommuninvånare. Under perioden har flera betydelsefulla händelser inträffat som leder socialnämnden i riktning mot en effektiv, attraktiv och hållbar socialtjänst.

Den ekonomiska prognosen för socialnämnden 2025 visar en positiv avvikelse mot budget med 27,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,0 procent av budgeterade nettokostnader. Den positiva avvikelsen i prognosen finns främst inom volymer i äldreomsorgen och individ- och familjeomsorgen vuxen samt funktionshinderomsorgen.

Nämndens ansvar

Socialnämnden är ansvarig för socialtjänsten i kommunen och har det yttersta ansvaret för att tillhandahålla tjänster till människor i alla åldrar. Detta ansvar inkluderar myndighetsutövning, förebyggande verksamhet samt individuella stöd- och skyddsinsatser för personer i utsatta livssituationer.

Socialnämnden ansvarar för kommunens åtaganden inom individ- och familjeomsorg, mottagning av nyanlända, äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, familjerådgivning samt kommunens uppgifter enligt Alkohollagen (2010:1622), Lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel, tillsyn enligt Tobakslagen (2018:2088), Lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och utredning av färdtjänst.

Nämnden har även ansvar för ledning och tillsyn av den kommunala hälso- och sjukvården samt för de kommunalt drivna verksamheterna inom sitt ansvarsområde. Dessutom ingår det i socialnämndens ansvar att strategiskt planera för att möta kommuninvånarnas behov, exempelvis genom särskilda boendeformer för personer med stora vård- och omsorgsbehov.

Verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde drivs av privata utförare enligt kundvalssystemet enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV), genom upphandling enligt Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) samt i egen regi. Nämnden ansvarar för att upphandla privata utförare och följa upp kvaliteten i verksamheterna, både för privata utförare och egen regi.

Socialförvaltningen är organiserad i fyra avdelningar och kommunens egen regi inom vård- och omsorg. Förvaltningen leds av socialdirektör och i ledningsgruppen ingår de fyra avdelningscheferna och vård- och omsorgschef. Förvaltningen kännetecknas av samarbete, nära ledarskap och ett nyfiket och framåtblickande utvecklingsarbete och bidrar på flera sätt till det kommunövergripande arbetet med att utveckla och effektivisera arbetsprocesser inom kommunen.

Familjerätten är en gemensam tjänstemannaorganisation inom socialnämndens familjerättsområde mellan kommunerna Danderyd, Lidingö, Vaxholm och Täby, där Danderyd är värdkommun och ordförande i styrgruppen.

FOU Nordost ägs gemensamt av majoriteten av Nordost-kommunerna, med Danderyd som värdkommun och ansvarig för drift och ordförandeskap i styrgruppen.

Sedan den 20 mars 2025 ingår förvaltningen i en avtalssamverkan med Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd (SRMH). Avtalssamverkan innebär att handläggningen och tillsynen enligt Alkohollagen (2010:1622), Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088), Lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730) och Lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter för Danderyd kommuns räkning utförs av SRMH.

Socialnämnden arbetar med kvalitetsledningssystem för att systematiskt och kontinuerligt säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten. Detta inkluderar egenkontroller, avvikelshantering och uppföljning av målstyrningens indikatorer.

Händelser av väsentlig betydelse

Storkalmar

Socialnämnden beslutade den 20 mars 2024 att upprätta en tidsplan för att på sikt avveckla Storkalmar vård- och omsorgsboende i Djursholm. Den 24 april 2025 fattades beslut om att avveckla boendet. Bakgrunden är att lokalerna har begränsade fysiska förutsättningar, är svåra att driva kostnadseffektivt inom ramen för LOV, och inte uppfyller krav på säkerhet och tillgänglighet

Odinslund vård-och omsorgsboende

Den 27 maj 2025 tog Danderyds kommun över driften av vård- och omsorgsboendet Odinslund i egen regi. Boendet har totalt 46 lägenheter fördelade på sex avdelningar och ligger centralt beläget vid Djursholms torg.

Under samma tak

I juni 2025 startade initiativet Under samma tak på Stocksunds vårdcentral. Syftet är att förenkla vägen till stöd och vård för äldre, personer med LSS-insatser och anhöriga genom att samla kommunens biståndshandläggare och vårdpersonal på samma plats. Samarbetet mellan Danderyds kommun och Region Stockholm är en del av arbetet med God och nära vård.

Nya socialtjänstlagen

Den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025, har direkt påverkan på samtliga verksamheter inom socialnämnden. Lagen ställer högre krav på förebyggande arbete, tillgänglighet och kunskapsbaserade insatser. Ett omfattande omställningsarbete har inletts inom förvaltningen, vilket ligger i linje med nämndens mål och stärker socialnämndens bidrag till kommunens övergripande utveckling.

Danderyds kommuns första korttidsboende

Den 1 september 2025 öppnade Danderyds kommuns första korttidsboende - Idun. Verksamheten har 27 möblerade lägenheter som är fördelade på tre avdelningar i två våningsplan. Målsättningen med korttidsboendet är att kommuninvånare ska ha möjlighet till boende där under en begränsad tid exempelvis efter en sjukhusvistelse inför hemgång eller som avlastning för anhöriga. Projektet har inneburit en förvaltningsövergripande och extern samverkan med flera parter och utfallet bedöms som mycket gott.

Målprognos

Sammanställning av målprognos

Prognos per helår	Uppfylls ●	Uppfylls delvis ◆	Uppfylls ej ■	Saknar prognos —
Antal	1	4	1	0

Hög kvalitet

Service och insatser till kommuninvånarna är av hög kvalitet. Tidiga insatser är förebyggande och hälsofrämjande

Prognos för målet: ◆		
Indikator	Mål	Utfall
Brukarbedömning sammantaget Hemtjänst	82%	—
Brukarbedömning sammantaget IFO	87%	—
Brukarbedömning sammantaget LSS	88%	—
Brukarbedömning sammantaget Vård- och omsorgsboende	88%	—

Inom ramen för socialnämndens kärnuppdrag bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete inom samtliga av förvaltningens avdelningar för att säkerställa och garantera service och insatser av god kvalitet. Den 1 juli 2025 trädde den nya socialtjänstlagen i kraft som i förhållande till tidigare lagstiftning ytterligare belyser socialtjänstens ansvar för att säkerställa att verksamheten är av god kvalitet. Vidare betonar den nya lagen att socialtjänsten ska verka för tidiga och förebyggande insatser.

Under den aktuella perioden har socialnämndens verksamheter arbetat med flertalet prioriterade utvecklingsområden som har till syfte att säkerställa och förbättra kvaliteten i den service och de insatser som ges till kommuninvånarna. Bland annat har en översyn i samband med införandet av socialtjänstlagen genomförts i samtliga verksamheter för att anpassa arbetssätt för att möta kraven på en tillgänglig, förebyggande och kunskapsorienterad socialtjänst. Detta arbete kommer att intensifieras och senare slutrapporteras i nämndens verksamhetsberättelse.

De indikatorer som är kopplade till nämndens mål om kvalitet bygger på den nationella brukarundersökningen som genomförs under hösten 2025. Vid rapporteringen saknas underlag för dessa indikatorer. Nämnden bedömer dock att det är sannolikt att målet kommer uppnås mot bakgrund av vad tidigare årsresultat visat.

Alla kommuninvånare som kommer i kontakt med socialförvaltningen ska få adekvat stöd och hjälp. Under 2025 är det ökat fokus att utveckla stödet kring våld i nära relationer.

Prognos för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
Vuxna (18 år eller äldre) som aktualiserats i individ- och familjeomsorgen på grund av utsatthet för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld	>14,5	◆ 11,6
Vuxna (18 år eller äldre) som fått minst en insats från individ- och familjeomsorgen på grund av utsatthet för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld	>3,2	● 4

Att tidigt upptäcka och förebygga våld i nära relationer är ett prioriterat område inom nämndens samtliga verksamheter. Nämndmålet bygger på att verka för en ökad medvetenhet av det stöd socialnämndens verksamheter kan erbjuda för att långsiktigt motverka våldet.

Förvaltningen har arbetat aktivt för att öka medvetenheten och kunskapen om våld i nära relation. Detta har bland annat skett genom informationsspridning till kommuninvånare samt kompetenshöjande insatser för medarbetare. Vidare har det inom förvaltningen initierats ett utvecklingsarbete för att utveckla arbetssätt med målet att förbättra möjligheterna för kommuninvånare att erhåll stöd och insatser – både för våldsutsatta och våldsutövare i ett tidigt skede.

Bedömningen är att målet vid verksamhetsårets slut sannolikt kommer att uppnås. Prognosen visar att andelen vuxna som erhållit insatser på grund av våldsutsatthet redan överstiger den angivna målnivån medan antalet aktualiseringar vid rapporteringstillfället inte ännu når upp till den målsatta nivån.

Stor valfrihet

Kommuninvånarna får vägledning och stöd som ger möjlighet till välinformerade val inom kommunens valfrihetsreformer.

Prognos för målet: 		
Indikator	Mål	Utfall
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - välja utförare	80%	—
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - plats på äldreboende	93%	—

Socialnämnden erbjuder genom sitt utbud av flertalet aktörer en stor valfrihet och det bedöms att kunder inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden är välinformerade om möjligheten att välja utförare. Förvaltningen har utarbetat väl fungerande rutiner och arbetsmaterial som gör att kommuninvånare ges stöd och vägledning i att välja utförare.

De indikatorer som är kopplade till det aktuella målet bygger på den nationella brukarbedömningen. Sedan 2024 mäts de aktuella indikatorerna inte längre av Socialstyrelsen vilket gör att nämnden saknar utfall för dessa. Inför kommande verksamhetsår kommer målet att omformuleras för att bättra ge stöd i nämndens arbete för att säkerställa att kommuninvånarna får vägledning och stöd som ger möjlighet till välinformerade val inom kommunens valfrihetsreformer.

Det kan dock konstateras av tidigare data att Danderyd fått mycket goda resultat. Resultatet för 2023 visar på ett utfall om 79,0 procent där Danderyd placerade sig i toppskiktet som sjätte bästa kommun i landet för möjligheten att inom hemtjänst välja utförare. Samma år fick Danderyd ett utfall på 93,0 procent för särskilt boende och möjligheten att erhålla plats på det vård- och omsorgsboende man angivit som förstahandsval. Nämndens sammantagna bedömning är att kommuninvånarna får vägledning och stöd som ger möjlighet till välinformerade val inom kommunens valfrihetsreformer.

Hög attraktivitet

Verksamheten har hög kompetens, delaktighet och kontinuitet.

Prognos för målet: 		
Indikator	Mål	Utfall
HME - Hållbart medarbetarengagemang	Större än 80,1%	79,8 %
Personalomsättning	Mindre än 12%	6,6%
Sjukfrånvaro korttid	Mindre än 3%	3,8%
Sjukfrånvaro totalt	Mindre än 7%	5,9%

Nämnden använder HME – Hållbart medarbetarengagemang – som ett nationellt verktyg för att mäta engagemang inom motivation, ledarskap och styrning. Resultaten från årets mätning ligger i nivå med rikssnittet och visar förbättringar inom ledarskapsområdet. Under första delen av 2025 syns en positiv trend i personalnyckeltalen. Personalomsättningen där medarbetare slutat på egen begäran har minskat från 9,0 procent till 6,6 procent, och inom egen regi från 9,9 procent till 5,1 procent. Målet om en personalomsättning under 12,0 procent bedöms ha god prognos att uppfyllas. Den totala sjukfrånvaron är 5,9 procent, vilket är under det målsatta värdet.

Hög effektivitet

Kommuninvånarna möter en organisation som är kostnadseffektiv och är rustad för framtiden.

Prognos för målet: 		
Indikator	Mål	Utfall
Nettokostnadsavvikelse IFO	Mindre än -14%	2,5 %
Nettokostnadsavvikelse LSS	Mindre än 9,3%	14,4 %
Nettokostnadsavvikelse Äldreomsorg	Mindre än -13%	-12,3 %

Utfallet på ovanstående indikatorer avser år 2024.

Nettokostnadsavvikelse är avvikelsen i procent mellan nettokostnad och referenskostnad (för jämförbara kommuner utifrån en mängd parametrar) för individ- och familjeomsorg (IFO), Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och äldreomsorg. Nettokostnaden är den faktiska kostnaden för en verksamhet. Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Om nettokostnadsavvikelsen är negativ så betyder det att en kommun har lägre kostnader än förväntat, jämfört med rikets snitt. Om avvikelsen är positiv är kostnaderna högre än förväntat.

Nettokostnadsavvikelse IFO

Utfallet för nettokostnadsavvikelse IFO ligger över referenskostnaden på ett värde på 2,5

procent. Målet är inte uppfyllt. Förändringen förklaras främst av ökade kostnader inom särskilt barn- och ungdomsvård på familjehem samt öppenvårdskostnader. En annan förklaring till skillnaden mellan 2023 och 2024 är att pensionskostnaderna inte blev korrekt utfördelade 2023. Pensionskostnaderna var extra höga under 2023 och 2024.

Nettokostnadsavvikelse LSS

Utfallet för nettokostnadsavvikelsen inom LSS ligger över referenskostnaden på ett värde på 14,4 procent, vilket överskrider det fastställda målet om högst 9,3 procent. Den främsta kostnadsökningen återfinns inom LSS bostad med särskild service. En annan förklaring till skillnaden mellan 2023 och 2024 är att pensionskostnaderna inte blev korrekt utfördelade 2023. Pensionskostnaderna var extra höga under 2023 och 2024.

Nettokostnadsavvikelse Äldreomsorg

Utfallet för nettokostnadsavvikelse äldreomsorg ligger under referenskostnaden på ett värde på -12,3 procent. Målet för nettokostnadsavvikelsen var -13 procent. En annan förklaring till skillnaden mellan 2023 och 2024 är att pensionskostnaderna inte blev korrekt utfördelade 2023. Pensionskostnaderna var extra höga under 2023 och 2024.

Hållbar utveckling

Kommuninvånarna möts av tjänster som är tillgängliga och välutvecklade.

Prognos för målet: 		
Indikator	Mål	Utfall
Servicemätning via e-post Familjeavdelningen	92%	—
Servicemätning via e-post LSS	92%	—
Servicemätning via e-post Vuxenavdelningen	92%	—
Servicemätning via e-post Äldreomsorg	92%	—
Servicemätning via telefon Familjeavdelningen	75%	—
Servicemätning via telefon LSS	75%	—
Servicemätning via telefon Vuxenavdelningen	75%	—
Servicemätning via telefon Äldreomsorg	75%	—

Av den nya socialtjänstlagen framgår det att socialtjänsten ska vara lättillgänglig. Bestämmelsen anger en övergripande inriktning för hur socialtjänsten ska planeras och utformas när det gäller den enskildes möjligheter att enkelt ta och ha kontakt med verksamheten. Det pågår inom nämndens verksamheter ett stort arbete med att ställa om verksamheten till den nya socialtjänstlagen som även inbegriper hur och på vilket sätt socialtjänsten ska vara tillgänglig för kommuninvånarna. Bland annat pågår det arbete med att införa säker digital kommunikation (SDK) och utveckla flera digitala e-tjänster. Detta för att dels utveckla möjligheten att komma i kontakt med nämndens verksamheter, dels att bedriva digital och lättillgänglig handläggning och genomförande av insatser.

De indikatorer som är kopplat till det aktuella målet har inte genererat något utfall då de inte kunnat mätas. Det kan dock mot bakgrund av ovanstående konstateras att nämndens verksamheter har och fortsatt kommer att arbeta för att säkerställa tillgängliga och välutvecklade tjänster. Nämndens sammantagna bedömning är att målet delvis uppfyllts. Inför kommande verksamhetsår kommer målet att omformuleras för att bättre ge stöd i nämndens arbete för att säkerställa hög tillgänglighet.

Personal

	Antal anställda	Antal årsarbetare 2025	Antal årsarbetare 2024	Förändring
Månadsavlönade	368	339.19	293.96	45.2
Tillsvidareanställd månadsavlönad	327	299.43	273.06	26.4
Visstidsanställd månadsavlönad	41	39.76	20.91	18.8

Antal månadsavlönade årsarbetare har under perioden januari – augusti 2025 ökat med 45,2 personer. De främsta orsakerna till ökningen kan förklaras av egen regis nya verksamheter Odinslund vård- och omsorgsboende samt Idun korttidsboende.

Den ackumulerade totala sjukfrånvaron under januari-augusti 2025 uppgick till 5,9 procent jämfört med föregående år då den var 7,1 procent. Förbättringen i sjukfrånvaron gäller främst långtidsfrånvaron som minskat från 3,2 procent till 2,1 procent, men även korttidsfrånvaron har minskar från 3,9 procent till 3,8 procent.

Under perioden januari–augusti 2025 har personalomsättningen där medarbetare slutat på egen begäran minskat från 9,0 procent till 6,6 procent totalt. Inom egen regi är utvecklingen särskilt positiv, med en halvering av personalomsättningen från 9,9 procent till 5,1 procent vilket tyder på ökad stabilitet och attraktionskraft i verksamheten. I övriga delar av socialförvaltningen ligger personalomsättningen på 9,2 procent, vilket är något högre än föregående år. Denna variation förklaras främst av avslutade projektanställningar. Ett visst mått av personalomsättning är både naturligt och önskvärt, då det bidrar till kompetensförnyelse och utveckling. Den totala nivån på 6,6 procent bedöms som sund, rikssnittet för kommunal verksamhet ligger mellan 8 och 10 procent.

Ekonomi

För år 2025 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 27,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,0 procent av budgeterade nettokostnader.

Den positiva avvikelsen mot budget beror främst på äldreomsorgen som visar en positiv avvikelse mot budget på 10,0 miljoner kronor, främst på grund av lägre volymer på vård- och omsorgsboenden mot budget. Inom hemtjänsten är volymen i form av utförda timmar något lägre än budgeterat. Kostnaden för korttidsboende förväntas bli lägre än mot budget, då volymen på nya korttidsboendet Idun succesivt kommer att fyllas på under hösten.

Inom individ och familjeomsorgen (IFO) totalt är avvikelsen positiv jämfört mot budget på 10,5 miljoner kronor, vilket främst beror på intäkter från Migrationsverket som varit högre än budgeterad. Inom IFO vuxen är även kostnaden för personal på myndighet lägre än budget på grund av avveckling av tjänster, långtidsfrånvaro samt vakanta tjänster. Inom IFO familjeavdelning har en volymökning skett inom familjehem, stödboende samt hem för vård eller boende (HVB).

Funktionshinderomsorgen visar en positiv avvikelse mot budget för året med 6,1 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på lägre volymer för personlig assistans, avlösar-

DELÅRSRAPPORT

/ledsagarservice och boendestöd. Volymen och kostnaden för bostad med särskild service för barn prognostiseras bli lägre mot budget.

Socialpsykiatrins budgetavvikelse är negativ med 3,3 miljoner kronor och hänför sig till en volymökning inom boende psykiatri.

Egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 3,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på en återbetalning från Försäkringskassan på 6,4 miljoner kronor, efter att förvaltningsrätten 2025 bedömt att det saknades rättsliga förutsättningar för att rikta återkrav mot kommunen. Återbetalningen gäller ett tidigare beslut om assistansersättning för perioden 2016–2021. Den positiva avvikelsen dämpas delvis av minskade volymer inom personlig assistans samt lägre beläggning på vård- och omsorgsboendet Storkalmar, som sedan våren 2025 har intagningsstopp. Minskad efterfrågan på LSS-boendeplatser medför minskade intäkter samt ökar även risken för längre perioder med tomma lägenheter. Trots detta visar resultatet på god ekonomisk kontroll och förmåga att hantera förändringar i efterfrågan.

Den 25 maj 2024 mottog förvaltningen en uppsägning av LOV-avtalet för driften av vård -och omsorgsboendet Odinslund. Kommunens egen regi tog över driften den 27 maj 2025. Den negativa avvikelsen mot budget för Odinslund beror främst på höga hyreskostnader.

Den 1 september 2025 öppnade Danderyds kommuns första korttidsboende - Idun. Intäkterna förväntas bli lägre än budgeterat, då platserna successivt fylls på under hösten, men inte i den takt som det budgeterats för.

Driftredovisning

Mnkr	Utfall Aug 2025	Budget Aug 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Intäkter	241.2	207.7	365.5	330.0	35.5	11%	322.7
Kostnader	-744.5	-739.8	-1 140.1	-1 131.8	-8.3	1%	-1 055.0
Nettokostnader	-503.3	-532.0	-774.7	-801.8	27.1	3%	-732.3

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört mot budget och föregående år.

Sammanställningen visar nämndens intäkter och kostnader jämfört mot budget och föregående år. Siffrorna inkluderar egen regi.

Intäkterna överstiger budget med 35,5 miljoner kronor. Detta är främst ett resultat av statsbidrag, återbetalning från Försäkringskassan och ersättning för skyddsbehövande.

Kostnaderna avviker negativt mot budget med 8,3 miljoner kronor. Avvikelsen består till största delen av kostnader finansierade med statsbidrag, minskade kostnader för lägre volymer i äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen.

Statsbidragen uppgår till cirka 26 miljoner kronor som är intäkts- och kostnads förda under år 2025.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen visar utfall, prognos och budget för nämnden fördelat på anslag, volym och egen regi och föregående år.

Socialnämnden (mnkr)	Utfall augusti	Budget augusti	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Anslag	-89,5	-90,3	-140,3	-139,6	-0,7	-0,5%	-129,2
Volym	-419,6	-439,4	-637,4	-662,2	24,8	3,7%	-601,9
Egen regi	5,8	-2,3	3,0	0,0	3,0		-1,2
Nettokostnader	-503,3	-532	-774,7	-801,8	27,1	3%	-732,3

För kostnadsslaget **anslag** visar resultatet en negativ avvikelse på 0,7 miljoner kronor jämfört mot budget. Detta motsvarar 0,5 procent av anslagets budgeterade nettokostnader. Den negativa avvikelsen beror främst på en extra hyra (0,9 miljoner kronor) för augusti månad på korttidsboende Idun. Hyran var budgeterad för september till december 2025.

För kostnadsslaget **volym** visar resultatet en positiv avvikelse på 24,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,7 procent av volymernas budgeterade nettokostnader.

Den positiva avvikelsen inom volymer beror främst på äldreomsorgen där volymerna inom vård- och omsorgsboenden prognostiseras bli lägre än budget. Det är cirka 12 helårsplatser färre än budget. Även volymen för hemtjänsten prognostiseras bli något lägre mot budget. Volymen för korttidsboende prognostiseras att ligga under budget för 2025, då nya kosttidsboendet succesivt kommer ökar sin volym under hösten.

Inom IFO totalt är avvikelsen positiv mot budget. Inom IFO vuxen beror den positiva avvikelsen på högre intäkter från Migrationsverket än budgeterad. Inom IFO familjeavdelning har en volymökning skett inom familjehem, stödboende samt hem för vård eller boende (HVB).

Inom funktionshinderomsorgen är avvikelsen mot budget positiv då volymen inom personlig assistans och avlösar-/ledsagare minskat. Volymen har även minskat inom bostad med särskild service för barn.

Inom socialpsykiatri är avvikelsen negativ främst beroende på en volymökning av boendeplaceringar samt ny upphandling av utförare med högre pris jämfört mot budget.

Egen regi visar ett positivt resultat mot budget med 3,0 miljoner kronor jämfört mot budget. Den positiva avvikelsen är ett resultat av återbetalning från Försäkringskassan. Vidare prognostiserar egen regi minskade volymer inom LSS i och med minskad efterfrågan på LSS-boendeplatser samt minskade volymer på vård- och omsorgsboendet Storkalmar som sedan våren 2025 har intagningsstopp och prognostiseras ha tre tomma platser resterande del av året. Den 1 september 2025 öppnade Danderyds kommuns första korttidsboende - Idun. Volymerna för korttidsboende förväntas bli lägre mot budget, då platserna på nya korttidsboendet succesivt kommer att fyllas på under hösten, men inte i den takt som det budgeterats för.

Verksamhetens nettokostnader

Ansvar (mnkr)	Utfall Aug 2025	Budget Aug 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Administration och nämnd	-13.1	-14.0	-20.3	-21.2	0.9	4%	-18.2
Individ- och familjeomsorg	-56.4	-64.0	-85.6	-96.1	10.5	11%	-89.0
Äldreomsorg	-290.0	-296.9	-442.3	-452.3	10.0	2%	-410.4
Funktionshinderomsorg	-135.7	-141.1	-205.5	-211.6	6.1	3%	-194.7
Social psykiatri	-15.3	-13.8	-24.0	-20.7	-3.3	16%	-18.5
FoU Nordost	1.3	0.0	0.0	0.0	0.0		0.0
Familjerätt	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		-0.3
Stimulansmedel	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		0.0
Egen regi	5.8	-2.3	3.0	0.0	3.0		-1.2
Summa Socialnämnden	-503.3	-532.0	-774.7	-801.8	27.1	3%	-732.3

Administration och nämnd

Administration och nämnd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,9 miljoner kronor, vilket motsvarar 4,0 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på vakanser inom kvalitet och utvecklingsavdelningen samt tillskott genom statsbidrag för projektanställningar.

Utfallet ackumulerat för administration och nämnd är positivt och visar 0,9 miljoner kronor för perioden.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

IFO totalt redovisar en positiv avvikelse mot budget med 10,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 11,0 procent av budgeterade nettokostnader.

Inom IFO redovisar **familjeavdelningen** en negativ avvikelse mot budget med 2,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 4,1 procent av budgeterade nettokostnader. Den negativa avvikelsen beror främst på en volymökning inom områdena familjehem, stödboende samt hem för vård eller boende (HVB), där antalet placeringar varit fler än förväntat.

När budgeten för 2025 upprättades utgick man från volymerna avseende placeringar 2023 och de första månaderna 2024. Volymerna inom familjehem, både konsulentstödda och egna, HVB, samt stödboende, är relativt små och även små avvikelser kan få konsekvenser för utfallet. Under senare delen av 2024 och första halvåret 2025 var det fler och dyrare placeringar än förväntat då budgeten för 2025 togs fram. En del av dessa har sedan avslutats eller övergått till andra placeringsformer, som till exempel från HVB till stödboende, vilket påverkar utfallet.

Inom IFO redovisar **vuxenavdelningen** en positiv avvikelse mot budget med 12,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 28,2 procent av budgeterade nettokostnader.

Den positiva avvikelsen beror främst på högre intäkter från Migrationsverket än budgeterat. När budgeten för 2025 togs fram var det inte känt hur förutsättningarna för skyddsbehövande skulle se ut. I budgeten räknas därmed endast den statliga ersättning som kommunen erhåller för de anvisade enligt bostättningslagen (kommunallet).

Under 2024 fattade regeringen följande beslut som påverkade kommunens intäkter.

Från 1 juli 2024 kunde skyddsbehövande folkbokföra sig i Sverige om de haft uppehållstillstånd i två år. Det innebar att en stor del av skyddsbehövande i kommunen folkbokförde sig och anvisades enligt bostättningslagen till kommunen, vilket innebar en statlig ersättning till kommunen för dessa personer. Från 1 november 2024 kunde skyddsbehövande som haft uppehållstillstånd under endast ett år rätt att folkbokföra sig vilket innebar att ännu flera skyddsbehövande folkbokförde sig och kommunen fick ytterligare statlig ersättning. Den positiva avvikelsen beror även på lägre personalkostnader på myndighet, på grund av avveckling av tjänster, långtidsfrånvaro samt vakanta tjänster.

Utfallet ackumulerat för IFO är positivt och visar 7,6 miljoner kronor för perioden. Den främsta förklaringen är högre intäkter från migrationsverket än budgeterat. Ökad volym inom familjehem och HVB ger en ökad kostnad under perioden.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar en positiv avvikelse mot budget med 10,0 miljoner kronor för helåret vilket motsvarar 2,0 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på ett lägre antal platser på vård- och omsorgsboenden mot budget. Inom hemtjänsten är volymen i form av utförda timmar något lägre än budgeterat. Kostnaden för korttidsboende förväntas bli lägre mot budget, då volymen varit lägre under året. I september startade det nya korttidsboendet Idun sin verksamhet och volymen prognostiseras att succesivt öka under hösten.

Utfallet ackumulerat för äldreomsorgen är positivt och visar 6,9 miljoner kronor för perioden. Den främsta förklaringen är lägre volym inom vård- och omsorgsboenden. Hemtjänstens volym har ökat under året och ligger i augusti månad i nivå med budget. Inom myndighet på äldreomsorgen har en omfördelning av personal i budget 2025 gjorts med 1,5 personer från funktionshinderomsorgen samt en nyanställning av gruppchef till avdelningen för förebyggande enhet för äldre.

I augusti 2025 var det 17 personer i kö gällande plats på vård- och omsorgsboende med inriktning demens och 6 personer i kö till somatisk plats.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgen redovisar en positiv avvikelse mot budget med 6,1 miljoner kronor vilket motsvarar 3,0 procent av budgeterade nettokostnader. Inom funktionshinderomsorgens verksamheter finns positiva och negativa avvikelser i prognosen jämfört mot budget.

Främsta orsaken till avvikelsen beror på lägre volymer inom personlig assistans och avlösar-/ledsagarservice. Även inom boendestöd är kostnaden lägre då ny upphandling gjorts. Inom funktionshinderomsorgen barn, har volymen på bostad med särskild service minskat med ett barn under våren.

Utfallet ackumulerat för funktionshinderomsorgen är positivt och visar 5,4 miljoner kronor för perioden. Den främsta förklaringen är lägre volym inom boendestöd, personlig assistans, avlösare/ledsagare samt bostad med särskild service för barn.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrin redovisar en negativ avvikelse mot budget med 3,3 miljoner kronor, vilket motsvarar 16,0 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på en volymökning med två boendeplaceringar samt ny upphandling av utförare med högre pris jämfört mot budget. Även boendestöd har bytt utförare och prognostiserar en negativ avvikelse mot budget.

Utfallet ackumulerat för social psykiatri är negativt och visar 1,5 miljoner kronor. Detta beror främst på högre volym inom boendeplaceringar samt högre kostnad för boendestöd.

Familjerätt

I maj 2024 startades en ny gemensam familjerättsenhet för kommunerna Vaxholm, Täby, Lidingö och Danderyd, med Danderyd som värdkommun och ordförande i styrgruppen. De fyra kommunerna delar på kostnaderna för verksamheten utifrån en bestämd procentsats. Danderyds del av de gemensamma kostnaderna ligger i familjeavdelningens budget.

Egen regi

Egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 3,0 miljoner kronor. Den främsta orsaken är en återbetalning från Försäkringskassan, kopplad till ett beslut från 2023 där Försäkringskassan bedömde att för mycket assistansersättning hade betalats ut under perioden 2016–2021. Efter omprövning av beslutet konstaterade förvaltningsrätten 2025 att det saknades rättsliga förutsättningar att rikta återkrav mot kommunen. Försäkringskassan återbetalade därför 6,4 miljoner kronor.

Den positiva avvikelsen återspeglas dock inte fullt ut, då volymerna inom personlig assistans, LSS, vård- och omsorgsboenden samt korttidsboende har minskat och kommer fortsatt minska under hösten.

Inom personlig assistans redovisas en negativ avvikelse mot budget. Detta beror främst på att en brukare med omfattande stödbehov har avlidit, vilket lett till minskade intäkter från Försäkringskassan samt övertalig personal.

Vård- och omsorgsboendet Storkalmar har sedan våren 2025 intagningsstopp, vilket bidrar till lägre prognostiserade intäkter mot budget. Minskad efterfrågan på LSS-boendeplatser medför minskade intäkter samt ökar även risken för längre perioder med tomma lägenheter.

Den 25 maj 2024 mottog förvaltningen en uppsägning av LOV-avtalet för driften av vård -och omsorgsboendet Villa Odinslund. Kommunens egen regi tog över driften den 27 maj 2025. Den negativa avvikelsen mot budget för Odinslund beror främst på höga hyreskostnader.

Den 1 september 2025 öppnade Danderyds kommuns nya korttidsboende Idun. Intäkterna förväntas bli lägre än budgeterat, då platserna successivt fylls på under hösten, men inte i den takt som det budgeterats för.

Utfallet ackumulerat är positivt med 8,1 miljoner kronor. Den främsta förklaringen till resultatet är återbetalningen från Försäkringskassan.

Volym

Socialnämnden (Antal)	Prognos helår	Budget Helår	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Individ- och familjeomsorg					
Ensamkommande totalt antal	4	3	1	16,7%	4
Familjehem företag	9	4	5	125,0%	11
Egna familjehem	7	6	1	16,7%	7,5
HVB familj (barn och ungdom)	3	1,5	2	100,0%	2
Antal nyanlända	22	16	6	37,5%	8
Äldreomsorg					
Hemtjänst timmar	202 000	203 000	-1 000	-0,5%	190 269
Äldreboende antal platser	343	355	-12	-3,4%	340
Korttidsboende antal platser	19	23	-4	-17,4%	19
Funktionshinder omsorg					
Boende med särskild service barn	4	5	-1	-20,0%	5
Boende med särskild service vuxna	77	78	-1	-1,3%	77
Daglig verksamhet	105	102	3	2,9%	100
Social psykiatri					
Social psykiatri	18	16	2	12,5%	17

Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

Ansvar (mnkr)	Budget helår 2025	Prognos 1 Helår 2025	Prognos 2 Helår 2025	Prognos 3 Helår 2025
Administration och nämnd	-21.2	-21.2	-21.2	-20.3
Individ- och familjeomsorg	-96.1	-94.4	-94.5	-85.6
Äldreomsorg	-452.3	-446.7	-448.4	-442.3
Funktionshinderomsorg	-211.6	-209.2	-209.0	-205.5
Social psykiatri	-20.7	-22.7	-22.9	-24.0
FoU Nordost	0.0	0.0	0.0	0.0
Familjerätt	0.0	0.0	0.0	0.0
Stimulansmedel	0.0	0.0	0.0	0.0
Egen regi	0.0	0.0	-2.1	3.0
Summa Socialnämnden	-801.8	-794.2	-798.0	-774.7

Administration och nämnd

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser minskade personalkostnader inom kvalitet och utvecklingsavdelningen. Främsta orsaken till avvikelserna beror på att avdelningen under året periodvis inte varit fulltalig.

Individ- och familjeomsorg

Inom **familjeavdelningen** är den främsta förändringen mellan prognos 2 och 3 minskad volymförändring inom områdena familjehem samt hem för vård eller boende (HVB). Tidigare prognos pekade mot en större avvikelse men prognosen justeras nu med hänvisning till att några placeringar avslutats.

Inom **vuxenavdelningen** avser förändringen mellan prognos 2 och 3 avser främst ökad intäkt från Migrationsverket, men även lägre volym inom stödboende och HVB.

Äldreomsorg

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser främst lägre volym inom vård- och omsorgsboenden samt korttidsboenden.

Funktionshinderomsorg

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser främst lägre volymer inom boendestöd, bostad med särskild service, personlig assistans vuxen, avlösar-/ledsagarservice. Den dagliga verksamheten har ökat i volym.

Social psykiatri

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser främst ökade kostnader för boende psykiatri och sysselsättning.

Investeringar

Avsnittet redogör för nämndens investeringar.

Projekt	Utfall Aug 2025	Budget Aug 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse Budget - Prognos	Avvikelse mot budget helår %
9360 Inventarier korttidsboende Idun	4.2	6.7	6.0	10.0	-4.0	40%
9399 Inventarier SN	0.5	0.7	1.0	1.0	0.0	0%
Summa Alla projekt	4.7	7.3	7.0	11.0	-4.0	36%

Tidsbestämt projekt 2025 - 2027: Prognosen för inventarier för korttidsboende Idun prognostiseras blir 6,0 miljoner kronor för 2025.

Årliga anslag: Inventarier SN förväntas bli 1,0 miljoner kronor.

Risker

Ekonomiska risker

Socialnämndens verksamhet under 2025 präglas av flera ekonomiska risker som har direkt eller indirekt påverkan på budgetutfall och prognos.

Socialnämndens verksamhet under 2025 präglas av flera ekonomiska risker som har direkt eller indirekt påverkan på budgetutfall och prognos.

Volymrelaterade risker

Volymförändringar inom socialnämndens verksamheter utgör en betydande ekonomisk risk. Inom individ- och familjeomsorgen (IFO) kan behov av placeringar innebära mycket höga kostnader, särskilt vid omfattande och komplexa vårdbehov som kräver institutionsplaceringar. Budgeten för 2025 baserades på tidigare års nivåer, men under året har fler och dyrare placeringar genomförts, vilket lett till negativa avvikelser inom familjeavdelningen.

Inom vård- och omsorgsboenden har Storkalmar haft intagningsstopp sedan våren 2025. Detta har resulterat i tomma platser som inte genererar intäkter, samtidigt som fasta kostnader kvarstår. Den successiva avvecklingen av verksamheten innebär att kostnaderna inte minskar i samma takt som intäkterna, vilket påverkar budgetutfallet negativt.

Det nya korttidsboendet Idun, som öppnade den 1 september 2025, har ännu inte fyllt sina platser i den takt som budgeten förutsatt. Intäkterna förväntas därför bli lägre än planerat under hösten, vilket innebär en risk för underintäkt.

Minskad efterfrågan på LSS-boendeplatser har lett till längre perioder med tomma lägenheter. Detta påverkar intäkterna negativt och ökar risken för underutnyttjande av resurser inom egen regi.

Strukturella och avtalsrelaterade risker

Kommunens övertagande av Villa Odinslund i egen regi den 27 maj 2025 har medfört höga hyreskostnader som inte fullt ut täcks av budgeten. Detta har bidragit till en negativ prognosavvikelse inom egen regi. Samtidigt innebär uppstarten av korttidsboendet Idun investeringar och uppstartskostnader som belastar årets budget.

Löneavtalet med Kommunal för 2025 innebär en löneökning på 3,4 %, vilket överstiger den budgeterade nivån på 2 %. Detta påverkar personalkostnaderna negativt och riskerar att skapa underskott, särskilt inom personalintensiva verksamheter.

Personal- och kompetensförsörjning

Svårigheter att rekrytera nyckelkompetenser såsom arbetsterapeuter och fysioterapeuter har lett till behov av inhyrd personal, vilket är kostnadsdrivande. Om omsättningen på verksamhetschefer och sjuksköterskor ökar ytterligare, kan detta leda till ökade verksamhetskostnader och påverka kvaliteten i utförandet.

Verksamhetschefernas möjligheter att följa upp personalkostnader i realtid är begränsade i dagsläget, då den inköpta modulen Medvind Analytics ännu inte är implementerad. Detta försvårar ekonomistyrningen och ökar risken för budgetavvikelser.

Digitalisering och nya arbetssätt

Den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025, innebär ett paradigmskifte för socialtjänstens uppdrag och arbetssätt. Lagen ställer högre krav på tillgänglighet, förebyggande arbete och kunskapsbaserade insatser. Förvaltningen har inlett ett omfattande omställningsarbete för att möta lagens intentioner, vilket ligger i linje med nämndens mål men samtidigt innebär betydande ekonomiska utmaningar.

Omställningen kräver investeringar i teknik, kompetensutveckling och nya strukturer. Digitalisering är en central del i detta arbete. Genom att utveckla digitala lösningar, exempelvis säker digital kommunikation och nya e-tjänster, skapas förutsättningar för en mer tillgänglig och effektiv socialtjänst. På lång sikt bedöms dessa satsningar kunna leda till kostnadsbesparingar och förbättrad kvalitet, men på kort sikt innebär de en ekonomisk belastning som inte fullt ut är budgeterad.

Verksamheten är komplex och svårprognostiserad, vilket förstärks av lagens krav på individanpassning och tidiga insatser. Nya arbetssätt, såsom ökad samverkan, digitalt stöd och förstärkt förebyggande arbete, kräver initialt stora resurser. I många fall syns de ekonomiska vinsterna först på längre sikt. Ett exempel är det förebyggande arbetet, där tidig upptäckt och insatser kan minska behovet av kostsamma placeringar eller boendeformer.

Statliga beslut och externa faktorer

Statliga beslut kring integration har lett till ett lägre antal nyanlända än tidigare år. Danderyds kommunal för 2025 är 22 personer, men endast 10 har anlänt fram till september. Detta innebär att budgeterade statliga ersättningar uteblir och att avsedda bostäder står tomma, vilket påverkar både intäkter och resursutnyttjande.

Risker för verksamhet

När volymerna inom socialtjänsten ökar, det vill säga antalet ärenden blir fler ökar också arbetsbelastningen. Den ökade komplexiteten i ärendena ställer högre krav på kompetens, samverkan och tillgängliga resurser. För att kunna möta behoven och samtidigt säkerställa kvaliteten i insatserna behöver verksamheten ges rätt förutsättningar både organisatoriskt och ekonomiskt.

Omvärldsrisker

Desinformation

Den pågående desinformationskampanjen mot socialtjänsten i Sverige ger missvisande uppgifter om myndighetens arbete, särskilt kring omhändertagande av barn. Kampanjen har främst spridits via sociala medier och vissa utländska medier, vilket har lett till flera allvarliga konsekvenser.

Risker kopplade till desinformationskampanjen:

1. Hot och trakasserier mot personal: socialsekreterare och andra anställda inom socialtjänsten har blivit utsatta för hot och trakasserier i vissa av Sveriges kommuner, vilket kan skapa en känsla av osäker arbetsmiljö
2. Minskat förtroende för socialtjänsten: kampanjen har skadat allmänhetens förtroende för socialtjänsten, vilket kan leda till att människor tvekar att söka hjälp eller samarbeta med myndigheten.
3. Påverkan på beslut: rädslan för hot och trakasserier kan påverka socialsekreterares beslut, vilket i sin tur kan leda till att barn och familjer inte får det stöd de behöver.
4. Ökad arbetsbelastning: hanteringen av desinformation och dess konsekvenser kan öka arbetsbelastningen för socialtjänsten, vilket kan påverka arbetets kvalitet.

Regeringen har vidtagit åtgärder för att motverka desinformationen och stärka skyddet för offentliganställda, inklusive skärpta straff för hot och våld mot tjänstemän.

Det oroliga läget i världen kan innebära flera omvärldsrisker för socialtjänsten

1. Ökad arbetsbelastning: kris- och konfliktsituationer globalt kan leda till en ökning av flyktingar och asylsökande som behöver stöd och hjälp från socialtjänsten.
2. Säkerhetshot: främmande makt och våldsbejakande extremister kan utnyttja oroligheter för att skapa instabilitet, vilket kan påverka säkerheten för socialtjänstens personal och de individer som har behov av hjälp och stöd.
3. Resursbrist: ett försämrat säkerhetsläge kan leda till att resurser omfördelas till andra samhällsviktiga funktioner, vilket kan påverka socialtjänstens förmåga att leverera tjänster.

Dessa risker kräver att socialtjänsten har en stark beredskap och flexibilitet för att kunna hantera förändrade förutsättningar och säkerställa att de kan fortsätta stödja de mest utsatta i samhället.